

'DE WIA IS NOG IN OPBOUW'

Waarom zijn werknemers zo vaak niet-duurzaam arbeidsongeschikt?

Dit zijn zomaar een aantal recentelijk gepubliceerde zaken die tot op heden niet echt opvallend in het nieuws waren. Hieronder vindt u nog een aantal andere zaken die van belang zijn binnen het vakgebied sociale zekerheid en inkomensverzekeringen.

ONDERZOEK WGA 80-100

Er zijn relatief veel niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikten die een WGA-uitkering ontvangen. Reden voor het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om onderzoeksbureau APE in februari 2013 te vragen om te achterhalen waarom het aandeel zo

omvangrijk is en wat die omvang betekent voor de ontwikkeling van het aantal ontvangers van

een uitkering vanuit de Inkomensvoorziening Volledig en duurzaam Arbeidsongeschikten (IVA). Om aan het verzoek van SZW te voldoen hebben de onderzoekers antwoord gezocht op de volgende vragen:

1. Wat bepaalt dat men als niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikt wordt beoordeeld?
2. Waardoor wordt men vaker als niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikt beoordeeld dan als duurzaam of gedeeltelijk arbeidsongeschikt?
3. Wat bepaalt de doorstroom van WGA 80-100 naar de IVA (en vice versa)?
4. Hoe zal die doorstroom zich in de toekomst ontwikkelen?
5. Wat belemmert de doorstroom van degenen die na enkele jaren niet-duurzaam volledig arbeidsongeschikt blijken te zijn naar (gedeeltelijke) werkhervatting of naar de WGA 35-80-groep?

Gezien de grote WGA-schades voor werkgevers en WGA-eigenrisicodragers, is het van belang om te weten waarom werknemers zo vaak niet-duurzaam arbeidsongeschikt zijn en

Deze mooie zin troffen we aan in de Juninota van UWV. Daaruit blijkt de verwachting dat de WIA-uitkeringen nog toe zullen nemen, tot naar schatting (meer dan) 210.000 uitkeringen in 2014. En dat terwijl diverse verzekeraars het WIA-lek nog niet te boven zijn. Dat belooft wat. Maar er speelt meer: wat denkt u van de stijging van de WAO-WIA-basispremie van 4,65 procent naar 5,45 procent? En de alsmaar hoog blijvende WIA-instroom in de groep WGA 80-100 procent? Dat in combinatie met een – aldus de minister – goedwerkende hybride markt met concurrentie tussen UWV en verzekeraars en een gewijzigde wet per 1 januari 2014 (de al eerder besproken modernisering ZW, zie met name *de Beursbengel* nr. 826 van juli-augustus 2013).

daardoor een WGA- in plaats van een IVA-uitkering ontvangen. De beantwoording van de tweede vraag verdient daarom vooral onze aandacht. Het rapport werpt daarnaast een licht op de toekomstige schades op een WGA-hiaatverzekering; WGA 80-100 procent heeft immers geen WGA-hiaat.

VERKLARING

Er zijn zoals aangegeven relatief veel niet-duurzaam arbeidsongeschikten in de WIA. Volgens APE heeft dit te maken met alle eerder geïmplementeerde wetgeving en beleid rond ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Door onder andere Poortwachter, verlenging van de loondoorbetaling en WGA-premiedifferentiatie, zetten werkgevers en werknemers nadrukkelijker in op re-integratie. Hierdoor hebben langdurig zieken die de WIA-poort bereiken vaker ernstige beperkingen en zijn vaker volledig arbeidsongeschikt. Daarnaast zorgt de WIA zelf ervoor dat instromers meer arbeidsongeschikt zijn dan van tevoren gedacht. De uitkeringsdrempel en het aangepaste schattingsbesluit zorgen ervoor dat veel gedeeltelijk arbeidsongeschikten niet aan de WIA-voorwaarden voldoen of niet tot aanvragen overgaan. Doordat arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld op basis van het inkomen, zijn werknemers met een laag loon vaak niet, of juist volledig arbeidsongeschikt. Werknemers met een hoog inkomen kunnen volledig arbeidsongeschikt zijn terwijl zij nog benutbare mogelijkheden hebben, doordat de theoretische verdien capaciteit te laag is. Dus zowel hoog- als laagverdieners hebben een grote kans op volledige arbeidsongeschiktheid.

Naast deze oorzaak stelt APE vast dat beoordeling van arbeidsongeschiktheid wordt gedaan aan de hand van een aantal geneeskundige protocollen. Uit interviews met verzekeringsartsen blijkt dat deze protocollen niet zomaar een-op-een op ieder dossier van toepassing zijn. Dit leidt tot eigen interpretatie en toepassing.

DUURZAAMHEIDSVASTSTELLING

Een van de belangrijkste elementen bij de beoordeling van de duurzaamheid is of er nog behan-

Vaststellen niet-duurzaamheid lijkt een veel gekozen praktische weg

delmogelijkheden zijn, gericht op genezing of herstel van functioneren. Als dat het geval is, dan gaat de verzekeringsarts er vanuit dat er

geen sprake is van duurzame arbeidsbeperkingen. Als er door een verzekeringsarts wel duurzaamheid

is vastgesteld, dan moet hij die beslissing voorleggen aan een staf-verzekeringsarts. Tot 2011 moest dit bij een speciale beslissingsautoriteit, maar deze is opgeheven omdat het niveau van beoordelen het vereiste kwaliteitsniveau heeft bereikt. De duurzaamheidsvaststelling bezorgt UWV ondanks het vervallen van de beslissingsautoriteit nog steeds veel werk. De staf-verzekeringsarts gaat na of het oordeel van de verzekeringsarts consistent is en overlegt indien nodig met de staf-arbeidsdeskundige over het oordeel met betrekking tot de mate van arbeidsongeschiktheid. Dit is allemaal niet nodig als de verzekeringsarts oordeelt dat de beperkingen niet-duurzaam zijn; en dat lijkt een veel gekozen praktische weg. Waarschijnlijk zorgt dit er mede voor dat de geïnterviewden aangeven dat er standaard voor niet-duurzaamheid wordt gekozen, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om duurzaamheid te veronderstellen. Voor het financiële risico van werkgevers is dit in mijn ogen de omgekeerde wereld.

GEEN ACTIES

Minister Asscher bracht het onderzoeksrapport in februari 2013 uit en medio juni volgde zijn reactie. In een brief naar de Tweede Kamer gaf hij weer wat volgens hem de verklaringen zijn van het hoge aantal volledig arbeidsongeschikten in de WGA: eerder ingezet beleid, systematiek van de WIA en de uitvoering door UWV. Maar geen verdere acties, alles bleef zoals het was.

CONVENANT VERBOND VAN VERZEKERAARS MET UWV

In april van dit jaar is er een convenant gesloten tussen het Verbond en UWV over herkeuringen voor de WIA. Dit convenant moet het mogelijk maken voor verzekeraars een herkeuring aan te vragen namens de werkgever. Hieraan zijn wel strikte voorwaarden verbonden. De herkeuring geschiedt op basis van argumenten en moet leiden tot:

1. een verandering van WGA- naar IVA-uitkering;
2. een verandering van de mate van arbeidsongeschiktheid (arbeidsongeschiktheidsklasse) binnen de WGA-uitkering, of een afname van de mate van arbeidsongeschiktheid tot minder dan 35 procent.

De verzekeraar moet motiveren waarom er sprake is van één van beide bovengenoemde situaties. De afspraken moeten nog dit jaar effectief worden en is een lang gekoesterde wens van verzekeraars.

De (rechten van) WGA-uitkerings- »

gerechtigden zijn ook beschreven in het convenant. Zowel verzekeraar als werkgever moeten de uitkeringsgerechtigden transparant en zorgvuldig informeren.

CONTROLE?

Nu weten we met z'n allen dat de schadelast van WGA-eigenrisicodragerschap voor verzekeraars erg hoog is. Maar gaat dit het middel worden om deze schadelast dan ook echt onder controle te krijgen?

Het is in ieder geval wel een opening om de verzekeraars alle voorkomende dossiers die een herkeuring waardig zijn (zie hiervoor genoemde redenen) onder de loep te laten nemen. Daarmee wordt een deur opengezet om in ieder geval herkeuringen aan te vragen voor die dossiers waarbij er sprake is van onterecht toegekende WGA-uitkeringen, WGA 80-100-gevallen die eigenlijk in de IVA thuishoren.

De praktische kant van dit convenant zal de komende tijd worden ingevuld. En in de komende rapportages van UWV zal blijken of er meer mutaties zijn op lopende WIA-uitkeringen. Want als dit niet het geval is, dan is dit convenant een dode letter.

SCHADELAST WGA-VERZEKERAARS

Over de WGA-schadelast gesproken: we hebben het afgelopen jaar op dit gebied wel het een en ander meege-

maakt. Vele eigenrisicodragerkanten zijn inmiddels geconfronteerd met forse premieverhogingen. Verzekeraars troffen zeer hoge voorzieningen, sommigen boven de 350 miljoen euro! Dit allemaal als gevolg van zeer tegenvallende resultaten op de WGA-eigenrisicodragersportefeuille. Er zijn ook al terugtrekkende verzekeraars geweest: Delta Lloyd gaat zich terugtrekken per 2016 uit de WGA-eigenrisicodragersmarkt, Allianz trok zich eveneens terug uit deze markt. Andere verzekeraars hebben studies verricht over het in de markt blijven of eruit stappen. Veel verzekeraars hebben afdelingen ingericht of zijn ermee bezig om de schadelast te beheersen. Blijven in deze markt betekent eenvoudigweg dat de schadelast onder controle moet zijn. Er wordt door het bovengenoemde convenant een extra middel bij verzekeraars neergelegd om die schadelast onder controle te krijgen. De toekomst zal uitwijzen of dat echt gaat lukken.

Waar een adviseur wel aan zal moeten wennen, zijn de veel strengere eisen die verzekeraars volgens ons gaan stellen aan WGA-advisering. De verzekeraars vinden het namelijk niet prettig dat zij met de schadelast zitten, terwijl in het adviestraject veel is misgegaan. Dit ligt weliswaar voor een groot deel aan henzelf, maar in ieder geval willen de verzekeraars dit in de toekomst voor-

komen. De komst van het diploma Wft-Inkomen helpt daarbij al, maar de vraag blijft of daarmee tijdig en voldoende deskundig op de hybride markt ingesprongen kan worden.

ZW-EIGENRISICODRAGEN

Los van al deze WGA-zaken speelt ook de nieuwe markt van het eigenrisicodragen Ziektewet een rol. Want één ding is duidelijk; per 1 januari 2016 krijgen de lopende WGA-eigenrisicodragersverzekeringen er een risico bij, namelijk de flexibele werknemersschil die in de WGA kan komen. Om dit risico

onder controle te krijgen, zullen verzekeraars moeten of willen inzetten op de schadelastbeheersing in de

**Blijven in deze markt
betekent eenvoudigweg
dat de schadelast onder
controle moet zijn**

Ziektewet. Maar, het is op dat front erg stil. Geen productontwikkeling en geen brede uitwisseling van visies tussen de verzekeraars. Het is daarom dan ook niet verwonderlijk dat de adviseurs een afwachtende houding innemen. Want als er geen product is, dan kan er (blijkbaar) ook niets geadviseerd worden.

Op 2 september 2013 is UWV met de premies voor het jaar 2014 naar buiten gekomen. Wij rekenen erop dat de adviesmarkt pas daarna in beweging zal komen.

LOONDOORBETALING BIJ ZIEKTE VAN OUDERE WERKNEMERS

Ook op dit punt is er een vertraging zichtbaar, maar nu vanuit de wetgeving. Er was beloofd dat er een afwijkende loondoorbetalingsplicht zou komen bij ziekte van oudere werknemers. Specifiek; voor werknemers die doorwerken na de AOW-gerechtigde leeftijd. Want een werkgever zit niet te wachten op 104 weken doorbetaling bij ziekte van een 65+'er. Dit wordt volgens de minister gewijzigd naar zes weken, maar de minister heeft geen haast. Deze wet is al een paar keer aangekondigd maar nog niet verschenen. Waarschijnlijk wordt dat nu per 1 januari 2014. ●

Johan Kelder
De auteur is consultant bij Enkwest Opleiding & Advies B.V. te Apeldoorn.

